

**Fișe de antrenament
pentru clasa a VIII-a
gratuite și editabile**

Mariana Norel • Petru Bucurenciu • Mihaela Dragu

EVALUARE NAȚIONALĂ , 2020

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
,
fișe de antrenament**

Materialul se adresează elevilor clasei a VIII-a care, în această perioadă, se pregătesc intens pentru a susține proba de Limba și literatura română, din cadrul *Evaluării Naționale 2020*. Fișele de antrenament propuse sunt în concordanță cu programa adaptată pentru examenul din anul școlar curent, acoperind competențele și conținuturile asociate acestora. Acestea vin în întâmpinarea dificultăților cu care elevii se confruntă acum, înaintea examenelor, oferind un minimum necesar antrenării, pe care cu toții și-o doresc.

Fișele conțin sarcini de lucru de dificultate medie, acestea putând fi parcurse de către toți elevii, atât sub îndrumarea profesorului, cât și individual, dat fiind că sunt însoțite de răspunsuri și sugestii de rezolvare. Acestea din urmă sunt utile inclusiv părinților care doresc să-și ajute copiii în vederea examenelor.

Succes tuturor!

Fișa 1 (Genul epic)

În revărsat de zori, pe baltă, lumina face minuni. Pe fața apei sclipesc, ici, sfârmături de oglinzi; colo, plăci de oțel; comori de galbeni între trestii. În nuferi, ca-n niște potire plutitoare, curg raze de aur. Un colb de argint dă strălucire stufărișului. Peste tot **liniște** neclintită, de rai.

Cocostârcul s-a sculat cu noaptea-n cap. A intrat în baltă. Pe picioarele lungi, subțiri ca niște lujere, trupul lui se leagănă agale. Din când în când își udă pliscul; uneori se oprește de se uită, ispititor, în fundul apei, ca și cum ar fi dat peste ceva ce căuta de mult. E răcoare, și răcoarea îl încântă. Nu simte nici o altă dorință decât să-și scalde picioarele în unda rece, care-i trimite fiori până sub aripi.

Deodată se oprește; încordează gâtul și privește. Pe frunza unui nufăr, o broscuță se bucură și ea de frumusețea și răcoarea dimineții. Când l-a văzut, biata broscuță a încremenit pe piciorușele de dinapoi; cu ochii mari deschiși, cată la cumplitul **dușman**. În spaima ei, îl vede uriaș, cu capul atingând cerul, cu pliscul lung, larg, să soarbă dintr-odată balta și, dimpreună cu balta, pe ea. Inima i s-a oprit.

Își aștepta sfârșitul.

Cocostârcul o vede și înțelege. Dar dimineața e **mărinimos**. Ş-apoi i se pare atât de mică, atât de neînsemnată această vietate a bălții, că, de la o vreme, parcă o pierde din ochi în fundul apei, și nici n-o mai zărește. Ridică piciorul, o pășește disprețuitor și trece, măreț, mai departe.

Broscuței nu-i vine să creadă. Mai stă așa câteva clipe. Apoi, de bucurie, sare pe o altă frunză; și-ntr-un avânt de recunoștință, ea, cea dintâi, taie tăcerea dimineții:

— Oaac!

(Emil Gârleanu, **Mărinimie**)

A.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.

trupul = _____ a văzut = _____ neînsemnată = _____

2. Scrie câte un sinonim potrivit pentru locuțiunile date.

cu noaptea-n cap = _____ dintr-odată = _____

3. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor scrise îngroșat.

liniște ≠ _____ **dușman** ≠ _____ **mărinimos** ≠ _____

4. Explică rolul cratimei din structura și nici n-o mai zărește.

---

5. Explică rolul semnului exclamării din fragmentul dat.

---

6. Transcrie două cuvinte/grupuri de cuvinte din text care se referă la locul acțiunii.

---

7. Precizează două moduri de expunere prezente în textul dat.

---

8. Formulează două idei principale/secundare din textul dat.

---

9. Transcrie un epitet și o comparație din textul dat.

epitet: _____

comparație: _____

10. Precizează, într-un enunț, trei trăsături morale ale cocostârcului.

B. Redactează o compunere de minimum 30-50 de cuvinte, în care să motivezi apartenența textului dat la genul epic.

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două trăsături ale genului epic;
- să ilustrezi două trăsături ale genului epic, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Fișa 2 (Basmul popular)

Iară Greuceanu și frate-său merseră cale lungă, și mai lungă, până ce li se făcu calea cruci; aici se opriră, se așezară pe iarbă și făcură o gustărică din merindele ce mai aveau, și apoi se despărțiră, după ce se îmbrățișară, și plânseră ca niște copii.

Mai nainte d-a se despărți, își împărțiră câte o basma și se înțeleseră zicând: „Atunci când basmalele vor fi rupte pe margini, să mai tragă **nădejde** unul de altul că se vor mai întâlni; iară când basmalele vor fi rupte în mijloc, să se știe că unul din ei este pierit“. Mai înfipse și un cuțit în pământ și ziseră: „Acela din noi, care s-ar întoarce mai întâi și va găsi cuțitul ruginit să nu mai aștepte pe cellalt, fiindcă aceasta însemnează că a murit“. Apoi Greuceanu apucă la dreapta și frate-său la stânga.

Fratele Greuceanului, umblând mai multă vreme în sec, se întoarse la locul de **despărțire** și, găsind cuțitul curat, se puse a-l aștepta acolo cu bucurie, că văzuse soarele și luna la locul lor pe cer.

Iară Greuceanu se duse, se duse pe o potecă care-l scoase tocmai la casele zmeilor, așezate unde-și înțârcase dracul copiii. Dacă ajunse aici, Greuceanu se dete de trei ori peste cap și se făcu un porumbel. Vezi că el ascultase năzdrăvăniile ce-l învățase Faurul-pământului. Făcându-se porumbel, Greuceanu zbură și se puse pe un pom care era tocmai în fața caselor.

Atunci, ieșind fata de zmeu cea mare și, uitându-se, se întoarse **repede** și chemă pe mumă-sa și pe soră-sa cea mică, ca să vină să vază minunea.

Fata cea mică zise:

– Măculiță și surioară, pasărea asta gingașă nu mi se pare ogurlie pentru casa noastră. Ochii ei nu seamănă a de pasăre, ci mai mult seamănă a fi ochii lui Greuceanu cel de aur. Până acuma ne-a fost și nouă! D-aici înainte numai Dumnezeu să-și facă milă de noi și d-ai noștri.

Pasămite aveau zmeii cunoștință de vitejia lui Greuceanu.

Apoi intrară câteștrele zmeoaicele în casă și se puseră la sfat.

Greuceanu numaidecât se dete iarăși de trei ori preste cap și se făcu o muscă și intră în cămara zmeilor. Acolo se ascunse într-o crăpătură de grindă de la tavanul casei și ascultă la sfatul lor. După ce luă în cap tot ce auzi, ieși afară și se duse pe drumul ce ducea la Codru Verde și acolo se ascunse sub un pod.

(**Greuceanu**, text cules de Petre Ispirescu)

A.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.

pierit = _____   ajunse = _____   vitejia = _____

2. Scrie câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor scrise îngroșat.

nădejde ≠ _____   **despărțire** ≠ _____   **repede** ≠ _____

3. Precizează forma literară actuală a următoarelor cuvinte.

cellalt - _____   să vază - _____   se dete - _____

4. Creează enunțuri cu omonimele următoarelor cuvinte preluate din text.

mai - _____

nouă - _____

pod - _____

5. Precizează dacă următoarele cuvinte conțin diftong, triftong sau hiat.

aveau: _____ fiindcă: _____ zmeu: _____

6. Menționează ce rol au ghilimelele utilizate în fragmentul dat.

_____

7. Explică rolul cratimei din structura *d-ai noștri*.

_____

8. Menționează, într-un enunț, în ce ființe se transformă Greuceanu.

_____

9. Precizează două trăsături ale genului epic prezente în textul dat.

_____

10. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Iară Greuceanu se duse, se duse pe o potecă care-l scoase tocmai la casele zmeilor, așezate unde-și înțârcase dracul copiii.*

_____

_____

_____

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să demonstrezi că fragmentul dat face parte dintr-un basm popular.

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două trăsături ale basmului popular;
- să ilustrezi două trăsături ale basmului popular, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Fișa 3 (Fabula)

O, cât sunt de fericiți
Cei de soarta lor slăviți!
Căci ei și spre fapta mare
Au a slavei îndemnare.
Dar și cei ce ostenesc
Întru **binele** obștesc,
Neprivind la răsplătire,
Sunt prea vrednici de cinstire.

Vulturul pe o albină
Au zărit-o în grădină,
La revărsatul de zori,
Bâzâind pe lângă flori.
Și i-au zis: „O, ticăloasă,
Albină nesățioasă!
Tu petreci a ta viață
Tot pe flori și pe verdeață,
Migălind neconținut
Nu știi pentru ce sfârșit.
Dar nici însăși tu nu știi
Care-i munca ta cea bună,
Când ca tine mii de mii
Miere la un stup **adună**.

Iar apoi, ce fericire
Moștenesc eu de la fire!

Cum aripile-mi întind
Și mă desfățez zburând
Către ceruri, către soare:
De a mea putere mare,
Păsările lumii toate
Fug, s-ascund însăpăimântate“.
– Fii tu în veci preaslăvit,
Albina lui au rostit.
Joe să te norocească
Și anii să-ți înmulțească.
Iar eu fiind rânduie,ă,
Obștiei să ostenesc,
Mă cunosc prea **fericită**
Când fagurii îi privesc,
Lucrați de mii de albine;
Și știi că și de la mine
Un pic de miere măcar
S-au adus întru bun dar

(Alec Donici, **Vulturul și albina**)

A.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.

slăviți = _____ neconținut = _____ însăpăimântate = _____

2. Scrie câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor scrise îngroșat.

binele ≠ _____ **adună** ≠ _____ **fericită** ≠ _____

3. Explică modul de formare a următoarelor cuvinte din text.

verdeață → _____

toate → _____

preaslăvit → _____

4. Desparte în silabe cuvintele date.

albină: _____ ceruri: _____ rostit: _____

5. Menționează ce rol are virgula în secvența: O, cât sunt de fericiți.

---

6. Explică rolul cratimei în secvența: *Cum aripile-mi întind.*

---

7. Numește modurile de expunere prezente în textul dat.

---

8. Formulează două idei principale/secundare din textul dat.

---

9. Precizează tipul de narațiune din text, transcriind o secvență prin care să-l ilustrezi.

---

10. Formulează un enunț în care să surprinzi locul și timpul întâmplărilor.

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să demonstrezi că textul *Vulturul și albina*, de Alecu Donici, este o fabulă.

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două trăsături ale fabulei;
- să ilustrezi două trăsături ale fabulei, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Fișa 4 (Caracterizarea personajului)

Un băietan voinic — barba de-abia-i mijește, și sub căciulă de oaie părul creț și des... și niște ochi blânzi — și mintos tânăr. Când a plecat de acasă să meargă la București p-atâția ani în școli, mama lui — de treabă femeie! — l-a sărutat de-atâtea ori, i-a potrivit părul, i-a netezit căciula și iar l-a sărutat, și i-a zis:

– Niță, mamă, te duci frumos și sănătos: să-ți ajute Dumnezeu și Maica Domnului să-mi vii înapoi tot **așa!**

Și cât era de cuminte bătrânică nu s-a mai putut stăpâni... a biruit-o plânsul. De multe ori a dat el să plece; și ea l-a ținut să-l mai mângâie încă. Lui îi ardea să se ducă, și măcar că-i era dragă mama parcă avea acum necaz pe ea că-i prea întârziează **plecarea**. A plâns și el, ce-i drept, de plânsul ei dar, pe când ochii-i erau triști, închipuirea zbura cu bucurie pe drumul ce i se deschidea lung și necunoscut înainte.

* * *

Trei ani de-o neclintită monotonie... Aceleași ceasuri... aceiași pași... trei ani întregi! Al patrulea, deși se anunțase de la început a urma aceeași neabătută cale, păstra pentru mai târziu o noutate, o ciudată surprindere.

Alături cu seminarul, o casă veche boierească... De la ferestrele și de pe pridvorul din spatele ei, se vedea peste zid în curtea de recreație a școlii. Odată, într-o zi de sărbătoare, Niță se plimba singur prin curte cu o carte în mână: rămăsese în școală să se prepare de examenele apropiate. Era o dogmă încălțită: el ocolea curtea repețind pe de rost cu cartea-nchisă-n mână. Anevoie se putea ține minte așa fraze torturate... **Deschise** iar cartea...

Trecând prin dreptul zidului, seminaristul tresări; un ghemotoc de hârtie îl lovi pe mână și alunecând peste cartea deschisă sări cât colo înaintea lui. Niță se opri pe loc... Neapărat iar o glumă a vreunui camarad... un miez de pâine muiat în cerneală... sau cine știe ce.

(Ion Luca Caragiale, **Păcat...**)

A.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.

stăpâni = _____   ciudată = _____   ferestrele = _____

2. Scrie câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor scrise îngroșat.

așa ≠ _____   **plecarea** ≠ _____   **deschise** ≠ _____

3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din enunțul Și cât era de cuminte bătrânică nu s-a mai putut stăpâni.

_____

_____

4. Transcrie, din ultimul paragraf, trei cuvinte care conțin vocale în hiat.

_____

5. Menționează rolul virgulei din secvența: *l-a sărutat de-atâtea ori, i-a potrivit părul, i-a netezit căciula.*

---

6. Menționează două moduri de expunere prezente în textul dat.

---

7. Transcrie două grupuri de cuvinte din text care se referă la spațiul întâmplărilor.

---

8. Transcrie două grupuri de cuvinte din text care se referă la timpul întâmplărilor.

---

9. Formulează două idei principale din textul dat.

---

10. Precizează, într-un enunț, ce sentimente nutrește mama pentru Niță.

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să caracterizezi personajul Niță din fragmentul dat.

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți patru trăsături ale personajului, valorificând fragmentul dat;
- să illustrezi două modalități de caracterizare a personajului prezente în fragmentul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Fișă 5 (Genul liric)

Mor multe șiraguri de clipe,
Și nimeni nu-mi bate la poartă
Când vremea-mi așterne pe suflet
Cenușa ei **aspră** și moartă.

Vin neguri cu noaptea pe umeri,
Și bezna mă-nghite, nătângă,
Și vișorul **vine**, păgânul,
A viselor aripi să-mi frângă.

Nu-i rază să-mi mângâie fruntea,
Încet coborându-mi din stele...
Mai străluci-va vreodată
Altaru-nchinărilor mele?

Stejarul nădejdlor **multe**
Își scutură frunzele moarte...
Vai, tu ești atât de frumoasă,
Și tu-mi ești atât de departe...

(Octavian Goga, *Părăsit*)

A.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.

să frângă = _____   vreodată = _____   moarte = _____

2. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor scrise îngroșat.

aspră ≠ _____   **vine** ≠ _____   **multe** ≠ _____

3. Scrie trei cuvinte din familia lexicală a cuvântului *frumos*.

_____

4. Ilustrează, prin trei enunțuri, polisemia verbului *a scutura*.

_____
_____
_____

5. Explică rolul semnului întrebării din poezia dată.

_____

6. Menționează ce rol au punctele de suspensie din versul *Și tu-mi ești atât de departe...*

---

7. Precizează două mărci lexico-gramaticale diferite ale prezenței eului liric în text.

---

8. Transcrie o metaforă și un epitet din textul dat.

metaforă: _____

epitet: _____

9. Precizează măsura versurilor din prima strofă.

---

10. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Nu-i rază să-mi mângâie fruntea, / Încet coborându-mi din stele...*

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența textului dat la genul liric.

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două trăsături ale genului liric;
- să ilustrezi două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Fișa 6 (Pastelul)

O fâșie nesfârșită
Dintr-o pânză pare calea,
Printre holde rătăcită.
Toată culmea-i adormită,
Toată valea.

Liniștea-i deplin stăpână
Peste câmpii arși de soare,
Lunca-i **goală**: la fântână
E pustiu; și nu se-ngână
Nici o boare.

Numai zumzetul de-albine,
Fără-ncepere și-adaos,
Curge-**ntruna**, parcă vine
Din adâncul firii pline
De repaos.

.....

Și e liniște pe dealuri
Ca-ntr-o mănăstire arsă;
Dorm și-arinii de pe maluri
Și căldura valuri-valuri
Se revarsă.

Nici un nor văzduhul n-are
Foc sub el să mai ascunză;
Nici o pasăre prin zare,
Nu se mișcă-n lumea mare
Nici o frunză.

Singur vântul, colo, iată.
Adormise la răcoare
Sub o salcie plecată -
Somnuros în sus el cată
Către soare.

(George Coșbuc, În miezul verii)

A.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.

nesfârșită = _____ *holde* = _____ *iată* = _____

2. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor scrise îngroșat.

goală ≠ _____ *întruna* ≠ _____ *adormise* ≠ _____

3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din versurile: Și e liniște pe dealuri/*Ca-ntr-o mănăstire arsă*.

_____

_____

4. Transcrie, din a doua strofă, trei cuvinte care conțin diftong.

_____

5. Explică rolul celor două puncte din secvența: *Lunca-i goală: la fântână / E pustiu*.

_____

6. Menționează ce rol are cratima în structura *de-albine*.

_____

7. Transcrie un epitet, o personificare și o repetiție din textul dat.

epitet: _____

personificare: _____

repetiție: _____

8. Selectează, din versurile date, o imagine auditivă și una vizuală.

imagine auditivă: _____

imagine vizuală: _____

9. Precizează măsura primelor două versuri.

_____

10. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Nici o pasăre prin zare, / Nu se mișcă-n lumea mare / Nici o frunză.*

_____

_____

_____

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să demonstrezi că poezia *În miezul verii*, de George Coșbuc, este un pastel.

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două trăsături ale pastelului;
- să ilustrezi două trăsături ale pastelului, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Fișa 7 (Doina populară)

Frunză verde mărăcine,
Nimic se prinde de mine!
De când dorul m-a lovit
Mințile mi-au rătăcit;
De când dorul m-a cuprins,
Sufletul mi s-a aprins!
Sui în deal, cobor în vale
Și-mi pierd ziua tot pe cale;
Valea sui, dealul cobor,
Îmi trec viața tot cu dor.
Puiculiță, floare-n gură!
Când te văd în bățatură
Îmi uit plugu-n arătură
Sapa-nfiptă-n curătură,

Și las boii ca să pască,
Plugul să se ruginească
Și sapa să putrezească.
Aleii! puico, dac-ai vrea,
Patru pluguri aș dura,
Țara-ntreagă aș ara.
Graiul **dulce** de muiere
Varsă-n suflet mângâiere
Și dă omului **putere**
Ca să facă tot pe vrere.
Dar nu vrei, sărman de eu!
Și eu mor de dorul tău!

(**Dorul**, text cules de Vasile Alecsandri)

A.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.

sui = _____   *cale* = _____   *întreagă* = _____

2. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor scrise îngroșat.

s-a aprins ≠ _____   *dulce* ≠ _____   *putere* ≠ _____

3. Scrie câte trei cuvinte derivate de la cuvintele de bază *suflet* și *floare*.

suflet: _____

floare: _____

4. Transcrie, din textul dat, trei cuvinte care conțin diftongi diferiți.

_____

5. Explică rolul semnului exclamării din versul *Aleii! puico, dac-ai vrea*.

_____

6. Menționează ce rol are cratima din structura *Varsă-n suflet*.

_____

7. Precizează rima și măsura primelor 10 versuri.

rima: _____   măsura: _____

Fișa 8 (Text nonliterar, text narativ)

În 2000, când am plecat prima dată la Praga, într-o vacanță cu trenul, le-am trimis lor mei o vedere. Cred că a fost printre ultimele puse vreodată la poștă. Și, probabil, cum se întâmpla de cele mai multe ori, a ajuns la destinație după ce mă întorsesem acasă. Am mers pe străduțele ei atât de mult că aveam picioarele varză. Am intrat într-un Humanic și mi-am luat niște încălțări ciudate, albastre și moi, dintr-un fel de burete. Mă întreb acum dacă nu erau cumva pentru mări cu pietre. Puțin mai contează, pe mine m-au servit conștiincioase și am bătut în lung și-n lat orașul. Cochet, renovat impecabil, cu straturi de istorie bine conservate începuse deja să atragă turiști din toată lumea.

N-am uitat-o pe madam Jelinkova, în a cărei pensiune, aflată într-un cartier de case liniștit, am stat mai bine de o săptămână. Poate pentru că era prima călătorie în străinătate, i-am păstrat mic dejunului pe care ni-l pregătea în fiecare dimineață o amintire extrem de plăcută. Văd și acum tava pe care aranja cafelele, ouăle fierte, sucul de portocale și alte mărunțișuri. Nimic extraordinar, bineînțeles, doar că senzația nu era că eram niște străini, ci niște nepoți din Est, veniți la o mătușă, în vacanță. Am plecat la noi cu 500 de dolari, strânși timp de câteva luni. Și ne-au ajuns, Praga semăna când cu o carte poștală, când cu o cetate de turtă dulce.

(Ana Maria Sandu, *Vedere de la Praga*, pe www.dilemaveche.ro)

A.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

– anul în care autoarea a vizitat Praga pentru prima oară;

– locul unde s-a cazat autoarea cât timp a stat în Praga.

2. Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul dat, respectiv sursa acestuia.

titlul: _____

sursa: _____

3. Menționează genul și cazul substantivelor subliniate pe textul dat.

(cu) trenul: gen _____, caz _____

turiști: gen _____, caz _____

călătorie: gen _____, caz _____

mic dejunului: gen _____, caz _____

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând și partea de vorbire prin care se exprimă: Și ne-au ajuns, Praga semăna când cu o carte poștală, când cu o cetate de turtă dulce.

ne-: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

Praga: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

semăna: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

(cu) o cetate: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

Fișa 9 (text nonliterar, text narativ)

Muzeul Etnografic al Transilvaniei, instituție de cultură care funcționează sub autoritatea Consiliului Județean Cluj, organizează în perioada 30 mai – 5 iunie 2016 cea mai mare expoziție internațională de Lego din România, Ethnologia Galactica 2016, aceasta putând fi vizitată zilnic, între orele 11:00 – 19:00.

Cu începere din anul 2012, an după an, Asociația Brickenburg și Muzeul Etnografic al Transilvaniei le-au oferit clujenilor Ethnologia Galactica, de la an la an aceasta devenind mai mare, mai bogată și mai interesantă. Acum, în anul 2016, expoziția a atins o nouă limită, care va fi foarte greu de depășit în anul următor. Expoziția internațională de Lego Ethnologia Galactica reunește milioane de piese asamblate în compoziții de mari dimensiuni și este instalată într-o suprafață expozițională de aproape 600 de metri pătrați. [...]

Miercuri, 1 iunie 2016, va avea loc manifestarea denumită Brickenburg Lego Minecraft Day – ateliere pe teme Minecraft cu tombolă; sâmbătă, 4 iunie 2016, începând cu ora 14:00, în curtea Muzeului Etnografic al Transilvaniei se va desfășura concursul Trial truck Ethnologia Galactica – competiție a mașinilor de teren, iar duminică, 5 iunie 2016, de la ora 15:00, are loc un concurs de viteză de construcție pentru copiii între 5 și 14 ani. La concursul de viteză pot participa copiii vizitatori ai expoziției, pentru care s-a achitat contravaloarea biletului de intrare și care se înscriu pe tabel, cu acordul părinților, în limita a 100 de participanți.

Prețul unic de intrare, pe întreaga durată a expoziției, va fi de 3 lei, iar miercuri, 1 iunie 2016, cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului, copiii până în 14 ani (împliniți în acest an) vor avea accesul gratuit.

O ofertă specială îi așteaptă pe vizitatori la standurile Clever Toys, unde toate seturile Lego pot fi achiziționate cu o reducere de 20%.

(Dorin Cociș, **Pentru copii, de ziua lor. Cea mai mare expoziție LEGO din România, la Cluj**, pe www.dej24.ro)

A.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

– numele expoziției internaționale de Lego;

– data și ora desfășurării concursului de viteză de construcție.

2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul dat.

autorul: _____

titlul: _____

3. Menționează genul și cazul substantivelor subliniate pe textul dat.

clujenilor: gen _____, caz _____

expoziția: gen _____, caz _____

(la) concursul: gen _____, caz _____

părinților: gen _____, caz _____

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând și partea de vorbire prin care se exprimă: *O ofertă specială îi așteaptă pe vizitatori la standurile *Clever Toys*, unde toate seturile *Lego* pot fi achiziționate cu o reducere de 20%.*

specială: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

așteaptă: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

(la) standurile: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

seturile: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

5. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *Acum, în anul 2016, expoziția a atins o nouă limită, care va fi foarte greu de depășit în anul următor.*

6. Transcrie propoziția principală și o propoziție subordonată din următoarea secvență, precizând felul subordonatei transcrise: *La concursul de viteză pot participa copiii vizitatori ai expoziției, pentru care s-a achitat contravaloarea biletului de intrare și care se înscriu pe tabel, cu acordul părinților, în limita a 100 de participanți.*

7. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată completivă directă, introdusă prin adverbul relativ *unde*.

8. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin pronumele relativ *ce*.

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul unei expoziții.

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale cadrului spațio-temporal;
- să respecti structura specifică tipului de compunere cerut;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Fișa 10 (Text nonliterar, text descriptiv)

Dobrogea nu are multe peșteri, dar câteva dintre ele sunt remarcabile.

Peștera Limanu, numită și Peștera Caracicola sau Peștera La Icoane este printre ele. Cu lungime de cca 4.000 metri ea este de departe cea mai lungă peșteră dobrogeană. O altă ciudățenie este ramificarea de-a dreptul amețitoare a galeriilor. Spre deosebire de majoritatea peșterilor unde apele și-au croit galerii principale spre care converg galerii secundare – după cum într-un oraș străzile laterale ies în bulevarde –, proiectantul Peșterii Limanu nu a avut nici un gând de sistematizare. Privindu-i planul veți înțelege de ce aici s-au rătăcit deseori vizitatorii nepregătiți.

Și mai bizar este aspectul unor galerii, care au secțiuni rectangulară foarte regulată, ca și cum au fost cioplite de om. În realitate este vorba de o morfologie specifică peșterilor dezvoltate în calcare cu stratificație orizontală, în ceea ce geologii denumesc structuri tabulare. (Peștera Mammoth din SUA, cea mai lungă din lume, de peste 600 km, are multe astfel de galerii și acolo nu spune nimeni că a fost săpată de om). Dar la Limanu, pentru a face lucrurile și mai complicate, unele sectoare de galerie chiar au fost cioplite de oameni. În astfel de locuri se văd foarte clar urmele de daltă.

Mai mult decât atât, pentru a nu risca ca bolta să se prăbușească peste săpători, au fost clădite din dale de calcar pilieri și ziduri de sprijin. Dar cine să fi fost misterioșii cioplitori troglodiți? Scormonind în trecutul acestei peșteri, arheologul Vasile Boroneanț a descoperit incizii și desene în cărbune pe care le-a apreciat ca fiind foarte vechi, posibil neolitice. Altele posibil dacice.

(Cristian Lascu, **Peștera Limanu – labirint prin istorie**, pe www.natgeo.ro)

A.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

– lungimea peșterii dobrogene prezentate;

– ce a descoperit arheologul Vasile Boroneanț.

---

2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul dat.

autorul: _____

titlul: _____

3. Menționează modul și timpul verbelor subliniate pe textul dat.

veți înțelege: mod _____, timp _____

s-au rătăcit: mod _____, timp _____

se văd: mod _____, timp _____

să fi fost: mod _____, timp _____

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând și partea de vorbire prin care se exprimă: Dobrogea nu are multe peșteri, dar câteva dintre ele sunt remarcabile.

nu are: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

peșteri: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

câteva: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

remarcabile: funcție sintactică _____, partea de vorbire _____

5. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul ei: *Scormonind în trecutul acestei peșteri, arheologul Vasile Boroneanț a descoperit incizii și desene în cărbune pe care le-a apreciat ca fiind foarte vechi, posibil neolitice.*

---

6. Transcrie propoziția principală și propoziția subordonată din următoarea frază, precizând felul subordonatei: *Privindu-i planul veți înțelege de ce aici s-au rătăcit deseori vizitatorii nepregătiți.*

---

7. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin adverbul relativ *cum*.

---

8. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată atributivă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*.

B. Redactează o compunere de 150-300 de cuvinte, în care să realizezi o descriere, reală sau imaginară, a unei peșteri.

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți patru elemente ale spațiului descris;
- să utilizezi două figuri de stil diferite;
- să respecți structura specifică tipului de compunere cerut;
- să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Răspunsuri și sugestii de rezolvare

Fișa 1

A.

1. de exemplu: *trupul = corpul, a văzut = a observat, neînsemnată = neimportantă.*
2. de exemplu: *cu noaptea-n cap = devreme, dintr-odată = brusc.*
3. de exemplu: *liniște ≠ zgomot, dușman ≠ aliat, mărinimos ≠ malițios.*
4. de exemplu: *Marchează căderea/elidarea vocalei „u“ și rostirea legată a celor două cuvinte.*
5. de exemplu: *Marchează interjecția, rostirea specifică acesteia.*
6. de exemplu: *pe baltă, pe frunza unui nufăr.*
7. *narațiunea și descrierea.*
8. de exemplu: *Cocostârcul intră în baltă. Broscuța se teme de cocostârc.*
9. de exemplu: *epitet – pliscul lung, larg, comparație – nuferi ca niște potire plutitoare*
10. de exemplu: *Cocostârcul este mândru, impunător, mărinimos.*

B.

➤ **Introducere** → definiția genului epic, în care sunt cuprinse cele două trăsături ale acestuia, respectiv enunțarea ipotezei – de exemplu: *În textul dat, apar trăsături ale acestui gen literar.*

➤ **Cuprins** → dezvoltarea celor două argumente pentru încadrarea textului în genul epic – vor fi scrise două paragrafe, fiind utilizate formulele specifice textului argumentativ: *În primul rând.../În al doilea rând...; Pe de o parte.../Pe de altă parte... etc.*

Cele două argumente vor viza două trăsături ale genului epic prezente în textul dat, de exemplu: *relatarea unor întâmplări de către narator (se realizează un rezumat), participarea personajelor la întâmplări (care sunt personajele, ce relații se stabilesc între acestea etc.), ideile și părerile reies din acțiune (evidențierea acestora, apel la text).*

➤ **Încheiere** → concluzia prin care se reia ipoteza, demonstrată prin argumentele prezentate anterior – structuri specifice concluziei: *Așadar...; Prin urmare...; În concluzie... etc.*

Fișa 2

A.

1. de exemplu: *pierit = mort, ajuns = sosi, vitejia = curajul.*
2. de exemplu: *nădejde ≠ deznădejde, despărțire ≠ întâlnire, repede ≠ încet.*
3. *cellalt – celălalt, să vază – să vadă, se dete – se dădu.*
4. de exemplu: *Sosim în luna mai., Am luat o haină nouă., Mobila veche e în pod.*
5. *aveau: triftong, findcă: hiat, zmeu: diftong.*
6. de exemplu: *redau vorbirea directă.*
7. de exemplu: *Marchează căderea/elidarea vocalei „e“ și rostirea legată a celor două cuvinte.*
8. *Greuceanu se transformă în porumbel și în muscă.*
9. de exemplu: *relatarea unor evenimente, prezența personajelor.*
10. *repere: efortul lui Greuceanu, drumul lung, spațiul fabulos/vag în care se află casa zmeilor.*

B.

➤ **Introducere** → definiția basmului popular, în care sunt cuprinse cele două trăsături ale acestuia, respectiv enunțarea ipotezei – de exemplu: *În textul dat, apar trăsături ale acestei specii epice.*

➤ **Cuprins** → dezvoltarea celor două argumente pentru demonstrarea apartenenței textului dat la specia basm popular – vor fi scrise două paragrafe, fiind utilizate formulele specifice textului argumentativ: *În primul rând.../În al doilea rând...; Pe de o parte.../Pe de altă parte...* etc.

Cele două argumente vor viza două trăsături ale basmului popular prezente în textul dat, de exemplu: *relatarea unor întâmplări fabuloase* (se precizează care sunt acestea), *personajele înzestrate cu puteri supranaturale* (care sunt personajele, de ce au puteri supranaturale, ce fac), *prezența formulelor specifice sau a obiectelor magice* (transcrierea și precizarea rolului acestora) etc.

➤ **Încheiere** → concluzia prin care se reia ipoteza, demonstrată prin argumentele prezentate anterior – structuri specifice concluziei: *Așadar...; Prin urmare...; În concluzie...* etc.

Fișa 3

A.

1. de exemplu: *slăviți = cinstiți, neconținut = încontinuu, înspăimântate = înfricoșate.*
2. de exemplu: *binele ≠ răul, adună ≠ risipesc, fericită ≠ tristă.*
3. de exemplu: *verdeață – derivare de la cuvântul de bază „verde“ cu sufixul „eață“, toate – converșiune: adjectiv provenit din pronume nehotărât, preaslăvit – compunere prin sudare: prea+slăvit.*
4. *al-bi-nă, ce-ruri, ros-tit.*
5. *Separă interjecția de restul enunțului.*
6. de exemplu: *Marchează căderea/elidarea vocalei „î“ și rostirea legată a celor două cuvinte.*
7. *narațiunea, dialogul.*
8. de exemplu: *Vulturul o desconsideră pe albină. Albina este mulțumită de viața sa.*
9. *narațiune la persoana a III-a – au zărit, au zis*
10. *Întâmplările au loc în grădină, dimineața.*

B.

➤ **Introducere** → definiția fabulei, în care sunt cuprinse cele două trăsături ale acesteia, respectiv enunțarea ipotezei – de exemplu: *În textul dat, apar trăsături ale acestei specii epice.*

➤ **Cuprins** → dezvoltarea celor două argumente pentru demonstrarea apartenenței textului dat la specia fabulă – vor fi scrise două paragrafe, fiind utilizate formulele specifice textului argumentativ: *În primul rând.../În al doilea rând...; Pe de o parte.../ Pe de altă parte...* etc.

Cele două argumente vor viza două trăsături ale fabulei prezente în textul dat, de exemplu: *relatarea unor întâmplări din lumea animalelor, a plantelor sau a obiectelor, care sunt personificate* (întâmplarea pe scurt și numirea personajelor, respectiv demonstrarea faptului că sunt personificate), *personajele întruhidează defecte omenești, care sunt criticate cu scopul de a le îndrepta* (evidențierea tipurilor umane înfățișate prin intermediul personajelor), *existența unei morale* (enunțarea acesteia).

➤ **Încheiere** → concluzia prin care se reia ipoteza, demonstrată prin argumentele prezentate anterior – structuri specifice concluziei: *Așadar...; Prin urmare...; În concluzie...* etc.

Fișa 4

A.

1. de exemplu: *stăpâni = controla, ciudată = bizară, ferestrele = geamurile.*
2. de exemplu: *așa ≠ altfel, plecarea ≠ întoarcerea, deschise ≠ închise.*
3. de exemplu: *cuminte – compunere prin sudare: cu+minte, bătrânica – derivare de la cuvântul de bază „bătrână“ cu sufixul „ică“*

4. de exemplu: *hârtie, înaintea, vreunui.*
5. de exemplu: *Stabilește raportul de coordonare la nivelul frazei, coordonare prin juxtapunere.*
6. *narațiune și descriere*
7. de exemplu: *alături cu seminarul, prin dreptul zidului.*
8. de exemplu: *trei ani, într-o zi de sărbătoare.*
9. de exemplu: *Niță pleacă la București, la seminar., Băiatul se pregătește pentru examene.*
10. de exemplu: *Mama simte iubire pentru fiul său, dragoste maternă.*

B.

➤ **Introducere** → fixarea locului personajului în fragment/text/operă, tipul de personaj (principal, secundar, episodic), scrierea unui enunț despre acesta în care se evidențiază cine este, ce face.

➤ **Cuprins** → două paragrafe (*Pe de o parte... / Pe de altă parte...*) în care sunt ilustrate cele două modalități de caracterizare a personajului existente în text, prezentându-se și trăsături fizice și morale ale acestuia.

➤ **Încheiere** → concluzie, reluarea unor trăsături prin care personajul se individualizează, exprimarea unui punct de vedere asupra personajului.

Modalități/Mijloace/Procedee de caracterizare a personajului

- a. *directe* – trăsăturile fizice și morale sunt prezentate de către:
  - *narator;*
  - *alte personaje;*
  - *personajul însuși.*
- b. *indirecte* – trăsăturile morale reies din:
  - *comportamentul personajului;*
  - *acțiunile pe care acesta le întreprinde;*
  - *relația cu alte personaje;*
  - *limbaj/modul în care vorbește;*
  - *vestimentație;*
  - *mediul în care trăiește etc.*

Fișa 5

A.

1. de exemplu: *să frângă = să rupă, vreodată = cândva, moarte = ofilite.*
2. de exemplu: *aspră ≠ fină, vine ≠ pleacă, multe ≠ puține.*
3. de exemplu: *frumusețe, frumușel, frumușică, (a) înfrumuseța.*
4. de exemplu: *El scutură covorul., Copacul își scutură frunzele., Cutremurul a scuturat pământul.*
5. de exemplu: *Marchează finalul enunțului interogativ.*
6. de exemplu: *Marchează o pauză afectivă, contribuind la exprimarea stărilor eului liric.*
7. de exemplu: *pronume la persoana I: -mi, adjectivul pronominal posesiv „mele“.*
8. de exemplu: *metaforă-șiraguri de clipe, epitet-(frunzele) moarte.*
9. *Măsura este de 9 silabe.*
10. repere: *lipsa speranței, tristețea eului liric.*

B.

➤ **Introducere** → definiția genului liric, în care sunt cuprinse cele două trăsături ale acestuia, respectiv enunțarea ipotezei – de exemplu: *În textul dat, apar trăsături ale acestui gen literar.*

➤ **Cuprins** → dezvoltarea celor două argumente pentru încadrarea textului în genul liric – vor fi scrise două paragrafe, fiind utilizate formulele specifice textului argumentativ: *În primul rând.../În al doilea rând...; Pe de o parte.../Pe de altă parte...* etc.

Cele două argumente vor viza două trăsături ale genului liric prezente în textul dat, de exemplu: *exprimarea directă a sentimentelor, a stărilor, a trăirilor, prin vocea eului liric* (surprinderea sentimentelor și a stărilor exprimate și susținerea acestora cu citate din text), *limbajul figurat care stă la baza procedeelelor artistice* (evidențierea unor figuri de stil și imagini artistice sugestive, respectiv comentarea unor procedee artistice prin care se transmite ideea poetică), *subiectivismul susținut și prin existența mărcilor lexico-gramaticale ale prezenței eului liric în text* (transcrierea unor mărci lexico-gramaticale).

➤ **Încheiere** → concluzia prin care se reia ipoteza, demonstrată prin argumentele prezentate anterior – structuri specifice concluziei: *Așadar...; Prin urmare...; În concluzie...* etc.

Fișa 6

A.

1. de exemplu: *nesfârșită = infinită, holde = lanuri, iată = privește.*
2. de exemplu: *goală ≠ plină, întruna ≠ întrerupt, adormise ≠ se trezise.*
3. de exemplu: *liniște – derivare de la cuvântul de bază „lin“ cu sufixul „-iște“, arsă – conversiune: adjectiv provenit din verb la participiu.*
4. de exemplu: *liniștea, soare, pustiu.*
5. de exemplu: *Introduc o explicație.*
6. de exemplu: *Marchează rostirea legată a cuvintelor, ajutând la menținerea măsurii și a ritmului versurilor.*
7. de exemplu: *epitet – (câmpii) arși de soare, personificare – Dorm și-arinii de pe maluri, repetiție – valuri-valuri.*
8. de exemplu: *auditivă - zumzetul de-albine...curge-ntruna, vizuală - Nici un nor văzduhul n-are*
9. *Măsura este de 8 silabe.*
10. *repere: peisajul pustiu și încremenit, căldura extremă, liniștea deplină.*

B.

➤ **Introducere** → definiția pastelului, în care sunt cuprinse cele patru trăsături ale acestuia, respectiv enunțarea ipotezei – de exemplu: *În textul dat, apar trăsături ale acestei specii lirice.*

➤ **Cuprins** → dezvoltarea celor două argumente pentru demonstrarea apartenenței textului dat la specia pastel – vor fi scrise două paragrafe, fiind utilizate formulele specifice textului argumentativ: *În primul rând.../În al doilea rând...; Pe de o parte.../ Pe de altă parte...* etc.

Cele două argumente vor viza două trăsături ale pastelului prezente în textul dat, de exemplu: *surprinderea elementelor unui tablou/colț de natură* (prezentarea elementelor care alcătuiesc tabloul surprins într-un anumit anotimp sau moment al zilei), *descrierea este artistică, fiind realizată prin intermediul procedeelelor artistice* (prezentarea și comentarea pe scurt a unor imagini artistice și/sau figuri de stil), *transmiterea unor stări și sentimente ale eului liric, aflat în ipostază contemplativă* (numirea stărilor și a sentimentelor pe care eul liric le are în fața tabloului surprins, citarea unor pasaje semnificative în acest sens).

➤ **Încheiere** → concluzia prin care se reia ipoteza, demonstrată prin argumentele prezentate anterior – structuri specifice concluziei: *Așadar...; Prin urmare...; În concluzie...* etc.

Fișa 7

A.

1. de exemplu: *sui = urc, cale = drum, întreagă = toată.*
2. de exemplu: *s-a aprins ≠ s-a stins, dulce ≠ aspru, putere ≠ slăbiciune.*
3. de exemplu: *suflet: suflețel, sufletesc, (a) însufleți; floare: florică, florar, (a) înflori.*
4. de exemplu: *sui, ruginească, mângâiere.*
5. de exemplu: *Separă interjecția de restul enunțului, marchează pronunția specifică acesteia.*
6. de exemplu: *Marchează elidarea vocalei „î” și rostirea legată a cuvintelor, ajutând la menținerea măsurii și a ritmului versurilor.*
7. rima: *împerecheată, măsura: de 7-8 silabe.*
8. de exemplu: *enumerație - Și las boii ca să pască./Plugul să se ruginească/Și sapa să putrezească, epitet – (graiul) dulce.*
9. de exemplu: *pronumele la persoana I-mine, verbul la persoana I-cobor.*
10. de exemplu: *Omul se ocupă cu agricultura.*

B.

➤ **Introducere** → definiția doinei populare, în care sunt cuprinse cele două trăsături ale acesteia, respectiv enunțarea ipotezei – de exemplu: *În textul dat, apar trăsături ale acestei specii lirice.*

➤ **Cuprins** → dezvoltarea celor două argumente pentru demonstrarea apartenenței textului dat la specia doină populară – vor fi scrise două paragrafe, fiind utilizate formulele specifice textului argumentativ: *În primul rând.../În al doilea rând...; Pe de o parte.../Pe de altă parte... etc.*

Cele două argumente vor viza două trăsături ale doinei populare prezente în textul dat, de exemplu: *exprimarea unor sentimente profunde de dor, de iubire, de jale, de tristețe* (evidențierea sentimentelor exprimate în mod direct, selectarea unor pasaje sugestive, precizarea cauzelor care duc la sentimentele respective), *prezența motivelor specifice doinei populare, cum sunt: atitudinea omului în fața vieții și a morții, comuniunea acestuia cu natura* (enunțarea acestor motive, apel la text), *caracterul popular.*

➤ **Încheiere** → concluzia prin care se reia ipoteza, demonstrată prin argumentele prezentate anterior – structuri specifice concluziei: *Așadar...; Prin urmare...; În concluzie... etc.*

Fișa 8

A.

1. *anul 2000, la pensiunea doamnei Jelinkova.*
2. *titlul – „Vedere de la Praga”, sursa – www.dilemaveche.ro*
3. *(cu) trenul – neutru, acuzativ; turiști – masculin, acuzativ; călătorie – feminin, nominativ; mic dejunului – neutru, dativ.*
4. *ne- complement indirect, pronume personal; Praga – subiect, substantiv propriu; semăna – predicat verbal, verb predicativ; (cu) o cetate – complement indirect, substantiv comun.*
5. *Cred – propoziția principală, că a fost printre ultimele puse vreodată la poștă. – propoziție subordonată completivă directă.*
6. *în a cărei pensiune, aflată într-un cartier de case liniștit, am stat mai bine de o săptămână. - propoziție subordonată atributivă*
7. de exemplu: *Întrebarea este cine va aduce cărțile de joc.*
8. de exemplu: *Se pare că Ionel învață mai bine.*

B.

➤ **Introducere** → fixarea reperelor spațio-temporale, a situației inițiale.

➤ **Cuprins** → relatarea întâmplării propriu-zise, pornind de la o intrigă și având în vedere etapele unei narațiuni. Este indicată axarea pe o întâmplare efectivă, urmărind un șir logic și succesiv de evenimente, nu simpla enumerare a unor fapte.

➤ **Încheiere** → deznodământul, enunțarea impresiei pe care întâmplarea a produs-o.

Fișa 9

A.

1. *Ethnologia Galactica* 2016, 5 iunie 2016, de la ora 15:00.

2. autorul – Dorin Cociș, titlul – „Pentru copii, de ziua lor. Cea mai mare expoziție LEGO din România, la Cluj“.

3. clujenilor – masculin, dativ; expoziția – feminin, nominativ; (la) concursul – neutru, acuzativ; părinților – masculin, genitiv.

4. specială – atribut adjectival, adjectiv propriu-zis; așteaptă – predicat verbal, verb predicativ; (la) standurile – complement circumstanțial de loc, substantiv comun; seturile – subiect, substantiv comun.

5. care va fi foarte greu de depășit în anul următor. – propoziție subordonată atributivă.

6. La concursul de viteză pot participa copiii vizitatori ai expoziției – propoziția principală; pentru care s-a achitat contravaloarea biletului de intrare, care se înscriu pe tabel, cu acordul părinților, în limita a 100 de participanți. – propoziții subordonate atributive.

7. de exemplu: Am aflat unde a plecat colegul nostru.

8. de exemplu: A devenit ce și-a dorit.

B.

➤ **Introducere** → fixarea reperelor spațio-temporale, a situației inițiale.

➤ **Cuprins** → relatarea întâmplării propriu-zise, pornind de la o intrigă și având în vedere etapele unei narațiuni. Este indicată axarea pe o întâmplare efectivă, urmărind un șir logic și succesiv de evenimente, nu simpla enumerare a unor fapte.

➤ **Încheiere** → deznodământul, enunțarea impresiei pe care întâmplarea a produs-o.

Fișa 10

A.

1. cca. 4.000 de metri, incizii și desene în cărbune.

2. autorul – Cristian Lascu, titlul – „Peștera Limanu – labirint prin istorie“.

3. veți înțelege – indicativ, viitor; s-au rătăcit – indicativ, perfect compus; se văd – indicativ, prezent; să fi fost – conjunctiv, perfect.

4. nu are – predicat verbal, verb predicativ; peșteri – complement direct, substantiv comun; câteva – subiect, pronume nehotărât; remarcabile – nume predicativ, adjectiv propriu-zis.

5. pe care le-a apreciat ca fiind foarte vechi, posibil neolitice.. – propoziție subordonată atributivă.

6. Privindu-i planul veți înțelege – propoziția principală; de ce aici s-au rătăcit deseori vizitatorii nepregătiți. – propoziție subordonată completivă directă.

7. de exemplu: Nu se știe cum a intrat în curtea școlii.

8. de exemplu: Ideea să participăm la concurs e foarte bună.

B.

- **Introducere** → fixarea spațiului ce urmează a fi descris.
- **Cuprins** → prezentarea elementelor care compun spațiul/peisajul prezentat. Modul de expunere predominant trebuie să fie descrierea. Dacă cerința impune, se vor utiliza și procedee artistice – imagini artistice și figuri de stil.
- **Încheiere** → enunțarea impresiei pe care peisajul o produce.

Fișele de antrenament sunt preluate și adaptate din lucrarea:

<https://www.librariaaramis.ro/evaluare-nationala-limba-si-literatura-romana-clasa-a-viii-a.htm>

